

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีในทางกฎหมายเกี่ยวกับการรับรองสิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งได้แก่ หลักความเสมอภาค หลักการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ประกอบกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายของต่างประเทศทั้งในระดับสังคมโลก ระดับภูมิภาคในภูมิภาคยุโรป บทบัญญัติแห่งกฎหมายของสหรัฐอเมริกา และบทบัญญัติแห่งกฎหมายของประเทศไทย ทำให้เห็นถึงหลักการสำคัญที่สังคมทุกระดับชั้นต่างได้ยึดถือร่วมกัน นั่นก็คือ “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลทุกคน” ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญอันเป็นที่มาแห่งการรับรอง “สิทธิมนุษยชน” ไว้ในบทบัญญัติแห่งกฎหมายในยุคปัจจุบันทั้งในส่วนของกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายภายในของแต่ละประเทศ

ทฤษฎีกฎหมายที่สำคัญที่มีขึ้นเพื่อคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคนพิการทางการมองเห็นอย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไปก็คือ “หลักความเสมอภาค” หลักดังกล่าวนี้ไม่ได้เรียกร้องให้บุคคลทุกคนจะต้องได้หรือมีสิ่งต่าง ๆ เหมือนกันในทุกกรณี หากแต่เรียกร้องให้รัฐต้องปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญเหมือนกันให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญต่างกันให้มีความแตกต่างกัน แต่การเลือกปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญต่างกันให้มีความแตกต่างกันไปนั้นจะต้องไม่เอาเหตุแห่งความแตกต่างทางสภาพร่างกายหรือสุขภาพมาเป็นเกณฑ์ หากได้เอาเหตุแห่งความแตกต่างดังกล่าวมาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งแยกบุคคลและปฏิบัติต่อบุคคลแต่ละกลุ่มให้มีความแตกต่างกันไปย่อมถือว่าเป็น “การเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม” การเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งความแตกต่างทางสภาพร่างกายหรือสุขภาพจะถือเป็นการเลือกปฏิบัติที่เป็นธรรมได้ก็ต่อเมื่อสถานการณ์หรือสภาพของเรื่องนั้นมีความแตกต่างกันหรือเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ หรือเพื่อลดความเหลื่อมล้ำที่ดำรงอยู่ในสังคม ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติรับรองการเลือกปฏิบัติเพื่อลดความเหลื่อมล้ำที่ดำรงอยู่ในสังคมว่าไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมเอาไว้อย่างชัดเจนแล้ว หลักกฎหมายอีกประการหนึ่งซึ่งมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าหลักความเสมอภาค ในแง่การคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ก็คือ “หลักการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ” ซึ่งได้กำหนดกรอบแห่งการที่จะจำกัดสิทธิเสรีภาพของมนุษย์ไว้ว่าจะต้อง 1) จำกัดเป็นการทั่วไปคือมุ่งใช้กับบุคคลทุกคน 2) ไม่กระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญแห่งสิทธิจนกลายเป็นการเพิกถอนสิทธิดังกล่าวนั้น และ 3) จะต้องได้สัดส่วนระหว่างความจำเป็นกับระดับของการจำกัดสิทธิ ซึ่งพบว่ารัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2540) ได้วางเงื่อนไขในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนไว้ โดยสอดคล้องกับหลักการดังกล่าวแล้ว

แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจะบัญญัติหลักกฎหมายดังกล่าวนี้ โดยมีได้ระบุไว้ อย่างชัดเจนถึงขนาดว่าเป็นการบัญญัติขึ้นเพื่อคนพิการทางการมองเห็นโดยเฉพาะ แต่จากการ มีบทบัญญัติเรื่องการห้ามเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมนี้เอง ได้ยืนยันให้เห็นว่ากฎหมาย ไม่ต้องการให้มีการกีดกันบุคคลกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดออกไปเพราะเหตุแห่งความพิการ จึงเชื่อได้ว่า หลักกฎหมายดังกล่าวนี้ต้องการคุ้มครองไปถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคนพิการทางการ มองเห็นด้วยเช่นกัน เมื่อพิจารณาบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 มาตรา 4 มาตรา 29 และ มาตรา 30 ประกอบกับมาตรา 3 แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 ซึ่งให้นำบทบัญญัติในเรื่องการคุ้มครองและรับรองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาใช้บังคับนั้น จะเห็นได้ว่าการนำ แนวคิดทฤษฎีการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มาบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันอย่าง ครบถ้วน ซึ่งมีผลทำให้กฎหมายฉบับต่าง ๆ ที่มีลำดับต่ำกว่ารัฐธรรมนูญจะขัดหรือแย้งต่อ รัฐธรรมนูญมิได้

แต่จากการศึกษาพบว่า ยังมีกฎหมายของประเทศไทยหลายฉบับซึ่งอยู่ภายใต้บังคับ หลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน มีบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งกับหลักการแห่งรัฐธรรมนูญ ในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ปัญหากฎหมายที่บัญญัติขึ้นไม่เป็นไปตามหลักการจำกัดสิทธิเสรีภาพและ หลักความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญ

มีกฎหมายหลายฉบับที่ได้บัญญัติขึ้นโดยมีเนื้อหาสาระไม่สอดคล้องกับหลักการจำกัด สิทธิเสรีภาพของประชาชนและไม่เป็นไปตามหลักความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญ เช่น พระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2542 มีการนำความพิการมาเป็นสาเหตุในการ จำกัดสิทธิในการขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตของคนพิการทางการมองเห็นที่ประกอบอาชีพ นวดแผนไทย เนื่องจากการนวดไทยหรือการนวดแผนไทยเป็นการประกอบโรคศิลปะสาขา การแพทย์แผนไทยซึ่งผู้ที่ประกอบอาชีพดังกล่าวได้จะต้องได้รับการขึ้นทะเบียนและ มีใบอนุญาตเสียก่อน การกำหนดให้เพิ่มเติมการนวดไทยอยู่ในสาขาการแพทย์แผนไทย ประกอบกับการห้ามผู้ที่มีความพิการขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบโรคศิลปะ เป็นกรณี ที่กฎหมายกำหนดขึ้นเพื่อจำกัดการประกอบอาชีพนวดแผนไทยของคนพิการทางการมองเห็น อย่างชัดเจน โดยสาเหตุแห่งการจำกัดสิทธิในการประกอบอาชีพดังกล่าวมิได้คำนึงถึง ความสามารถที่แท้จริงของคนพิการทางการมองเห็น กฎหมายดังกล่าวจึงมีลักษณะเป็นการ จำกัดสิทธิเสรีภาพของคนพิการทางการมองเห็นโดยไม่ชอบด้วยหลักการจำกัดสิทธิเสรีภาพ

เนื่องจากมีลักษณะเป็นการเพิกถอนสิทธิในการเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ ซึ่งถือได้ว่ากระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญแห่งสิทธิในการประกอบอาชีพหมวดแผนไทยของคณพิการทางการมองเห็นแล้ว อีกทั้งยังขัดต่อหลักความเสมอภาคในการประกอบอาชีพของคณพิการเนื่องจากได้นำเอาเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสภาพร่างกายมาเป็นสาเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติให้แตกต่างไปจากบุคคลอื่น ๆ โดยไม่มีการแสดงถึงเหตุผลความจำเป็นในการวางข้อจำกัดสิทธิในลักษณะดังกล่าว จึงถือได้ว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม เป็นต้น กฎหมายที่มีบทบัญญัติในลักษณะเช่นนี้เป็นกฎหมายที่ขัดต่อหลักการพื้นฐานแห่งรัฐธรรมนูญอย่างชัดเจน จึงสมควรที่จะได้รับการปรับปรุงแก้ไขหรือยกเลิกให้หมดสิ้นไป

2. ปัญหากฎหมายที่บัญญัติขึ้นเปิดโอกาสให้มีการใช้ดุลพินิจในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของคณพิการทางการมองเห็นในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

ปัญหาดังกล่าวนี้อาจเกิดขึ้นจากการใช้ถ้อยคำในกฎหมายในลักษณะที่เปิดโอกาสให้สามารถใช้ดุลพินิจในการให้สิทธิหรือตัดสิทธิของผู้ที่มีความพิการได้อย่างกว้างขวาง เช่น การใช้ถ้อยคำว่า “มีกายหรือจิตที่ไม่เหมาะสมที่จะเป็นข้าราชการตุลาการหรืออัยการ” หรือ “พิการทุพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้” เป็นต้น และมีแนวโน้มค่อนข้างสูงที่จะนำไปสู่การจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพของคณพิการทางการมองเห็น ซึ่งโดยหลักในทางนิติศาสตร์แล้ว กฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอันมีลักษณะเป็นข้อยกเว้นหลักการรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ จะต้องกำหนดข้อยกเว้นดังกล่าวนั้นให้มีความชัดเจน และเมื่อเกิดปัญหาจะต้องตีความข้อยกเว้นดังกล่าวนั้นโดยเคร่งครัด จะตีความในลักษณะเป็นการขยายความไปในทางที่เป็นผลร้ายต่อประชาชนผู้ถูกกระทบสิทธิไม่ได้ ดังนั้นการเปิดโอกาสให้สามารถใช้ดุลพินิจไปในทางจำกัดสิทธิเสรีภาพของคณพิการทางการมองเห็นจึงขัดกับหลักกฎหมายทั่วไป

นอกจากนั้น การที่กฎหมายเปิดโอกาสให้มีการใช้ดุลพินิจสำหรับความพิการทุกประเภทโดยไม่ได้มีการระบุประเภทใดประเภทหนึ่งไว้เป็นการเฉพาะ แต่กรณีดังกล่าวก็อาจก่อให้เกิดปัญหาการใช้ดุลพินิจเลือกปฏิบัติระหว่างความพิการแต่ละประเภทที่แตกต่างกันไปได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานเกี่ยวกับเอกสารหรืองานที่มีคนส่วนใหญ่เห็นว่ามีความจำเป็นต้องใช้สายตาอาจมีการเลือกปฏิบัติในทางปฏิเสธคณพิการทางการมองเห็นมากกว่าความพิการประเภทอื่น ทั้งที่ความจริงแล้วคณพิการทางการมองเห็นสามารถปฏิบัติงานดังกล่าวได้ดีเทียบเท่ากับผู้ที่มีความสามารถในการมองเห็นหากได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่น การใช้สื่อต่าง ๆ ในรูปแบบที่คณพิการทางการมองเห็นสามารถเข้าถึงได้ การมีอุปกรณ์หรือเครื่องมือเครื่องใช้เพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับคณพิการทางการมองเห็น หรือในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ซึ่งทำให้คณพิการทางการ

มองเห็นสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้เช่นเดียวกับผู้ที่มีความสามารถในการมองเห็น เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้มักเกิดจากความเชื่อและความเข้าใจผิด ๆ เกี่ยวกับศักยภาพของคนพิการทางการมองเห็นที่สะสมเรื่อยมาตั้งแต่ในอดีต

3. ปัญหากฎหมายที่บัญญัติขึ้นเกี่ยวกับการกำหนดสิทธิของบุคคลซึ่งมีความพิการหรือทุพพลภาพ ในการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ

กฎหมายในกลุ่มนี้ถือว่ามีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งความแตกต่างของสภาพทางกายหรือสุขภาพ แต่เป็นลักษณะของบทบัญญัติที่มีขึ้นเพื่อส่งเสริมสิทธิของคนพิการทางการมองเห็น จึงไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ซึ่งกฎหมายที่ส่งเสริมสิทธิของคนพิการทางการมองเห็นในประเทศไทยส่วนใหญ่จะพบในลักษณะของกฎหมายที่กำหนดให้ครอบคลุมความพิการทุกประเภทในฉบับเดียว หรือที่เรียกกันว่ามีลักษณะเป็นแบบ “รวมศูนย์ความพิการ” โดยไม่ได้คำนึงถึงสภาพความแตกต่างและความต้องการที่แตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะของความพิการแต่ละประเภท เช่น กฎหมายเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา กำหนดให้จัดสรรเงินโดยคำนวณจากสัดส่วนของจำนวนคนพิการในแต่ละประเภท ทำให้งบประมาณที่จัดสรรสำหรับเด็กนักเรียนที่มีความพิการทางการมองเห็นซึ่งมีจำนวนน้อยกว่าเด็กนักเรียนที่มีความพิการประเภทอื่น ๆ ได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณในจำนวนที่น้อยกว่า ทั้ง ๆ ที่การผลิตสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กนักเรียนที่มีความพิการประเภทนี้ เช่น หนังสือเบรลล์ หนังสือเสียง หรือสำหรับอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการเรียนอื่น ๆ โดยส่วนใหญ่มีราคาค่อนข้างแพง และมีความจำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมากกว่าการผลิตสื่อสำหรับเด็กพิการประเภทอื่น ๆ เนื่องจากสื่อการเรียนการสอนที่มีใช้อยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่อยู่ในรูปของสื่อสิ่งพิมพ์ซึ่งคนพิการประเภทอื่น ๆ ที่ไม่พิการทางการมองเห็นสามารถเข้าถึงได้โดยการใช้สายตาเป็นสำคัญ แม้กฎเกณฑ์ในการจัดสรรงบประมาณในลักษณะดังกล่าวจะไม่เป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม เนื่องจากใช้กฎเกณฑ์เดียวกันนี้กับผู้ที่มีความพิการทุกประเภทเป็นการทั่วไป แต่ผลลัพธ์จากการใช้กฎเกณฑ์ดังกล่าวทำให้นโยบายในการสนับสนุนด้านการศึกษาของคนพิการทางการมองเห็นไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จได้จริงในทางปฏิบัติ และจากสาเหตุแห่งความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกหรือความช่วยเหลืออื่นของคนพิการแต่ละประเภทที่มีความแตกต่างกันไป เช่น คนพิการทางการมองเห็นมีความต้องการสื่อและข้อมูลข่าวสารที่สามารถรับรู้ได้โดยการใช้ประสาทสัมผัสด้านอื่นนอกจากสายตา เช่น อักษรเบรลล์ ข้อความเสียง เพื่อทดแทนความบกพร่องทางกายภาพที่มีอยู่ ในขณะที่คนพิการทางการได้ยินสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในรูปของตัวอักษรสิ่งพิมพ์หรือรูปภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไปที่มีความสามารถมองเห็น เพียงแต่เขาจะไม่สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในรูปของเสียงได้ หรือในกรณีของคนพิการทางการเคลื่อนไหวที่ต้องใช้เก้าอี้รถเข็นสามารถ

รับรู้ข้อมูลข่าวสารได้ทั้งในรูปแบบตัวอักษรสิ่งพิมพ์และเสียงซึ่งเป็นข้อจำกัดของคนพิการทางการมองเห็นและคนพิการทางการได้ยิน แต่คนพิการทางการเคลื่อนไหวกลับต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่องการจัดสถานที่ต่าง ๆ ให้รถเข็นสามารถเข้าถึงได้ ตัวอย่างที่ยกมา กล่าวนี้ได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า คนพิการแต่ละประเภทมีความต้องการที่แตกต่างกัน สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับคนพิการประเภทหนึ่งอาจไม่มีความจำเป็นหรือถึงขั้นไร้ประโยชน์สำหรับคนพิการอีกประเภทหนึ่ง เช่น หนังสือเสียงมีคุณประโยชน์อย่างยิ่งต่อคนพิการทางการมองเห็นแต่ไม่มีประโยชน์อย่างใด ๆ ต่อคนพิการทางการได้ยิน ดังนั้น การบัญญัติกฎหมายขึ้นในลักษณะรวมศูนย์ความพิการโดยมุ่งหมายให้มีลักษณะเป็นการทั่วไปสำหรับคนพิการทุกประเภท แต่ไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างทางกายภาพและความต้องการของคนพิการแต่ละประเภท จึงทำให้กฎหมายที่บัญญัติขึ้นในลักษณะดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่คนพิการทางการมองเห็นเท่าที่ควรจะเป็น

4. ปัญหากฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อการส่งเสริมสิทธิของคนพิการทางการมองเห็น เพื่อให้สามารถใช้สิทธิได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป มีอยู่อย่างกระจัดกระจายในกฎหมายฉบับต่าง ๆ

ที่ได้กล่าวว่าบัญญัติไว้อย่างกระจัดกระจายนี้ มีทั้งในลักษณะที่บัญญัติเป็นมาตราหนึ่งมาตราใดในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติหรือในระดับกฎกระทรวง เช่น มาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 55 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541 หรือกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา พ.ศ. 2548 ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 นั้น ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการนำมาใช้บังคับหรือติดตามผลการดำเนินการให้เป็นไปตามสิทธิดังกล่าวและนอกจากนี้ กฎหมายที่ได้บัญญัติขึ้นเพื่อประโยชน์ของคนพิการโดยตรงที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมีเพียงฉบับเดียวเท่านั้น คือ พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 ซึ่งเป็นกฎหมายในลักษณะรวมศูนย์ความพิการ ไม่มีสภาพบังคับอย่างจริงจัง และล้ำสมัย เหตุที่กล่าวว่าไม่มีสภาพบังคับอย่างจริงจังเนื่องจากกฎหมายฉบับดังกล่าวไม่มีบทกำหนดโทษในกรณีที่มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติหรือมาตรการต่าง ๆ ที่ได้กฎหมายได้กำหนดเอาไว้ จึงมีลักษณะเป็นกฎหมายที่ให้การสงเคราะห์ มิใช่การให้สิทธิอย่างแท้จริง ซึ่งหากเปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศแล้วจะพบว่า ในต่างประเทศมีการบัญญัติรับรองสิทธิของคนพิการที่แตกต่างไปจากกฎหมายไทย โดยมีทั้งกฎหมายที่บัญญัติขึ้นแบบรวมศูนย์ความพิการและกฎหมายสำหรับคนพิการทางการมองเห็นโดยเฉพาะ และกฎหมายแบบรวมศูนย์ความพิการของต่างประเทศ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษสำหรับบุคคลที่มีความพิการหรือกฎหมายเกี่ยวกับความเสมอภาคในการเคหะของประเทศสหรัฐอเมริกาก็ได้บัญญัติขึ้นโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของความ

พิการในแต่ละด้าน เช่น การกำหนดให้โรงเรียนจะต้องพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความพิการของเด็กแต่ละคน การกำหนดให้เจ้าของสถานที่พักอาศัยจะต้องวางกฎเกณฑ์พิเศษสำหรับนโยบายการดำเนินงานเพื่อให้คนพิการมีโอกาสอย่างเท่าเทียมในการพักอาศัย เช่น การกำหนดให้ยกเว้นนโยบายห้ามเลี้ยงสัตว์สำหรับคนตาบอดให้สามารถนำสุนัขนำทางเข้ามาในบริเวณที่พักอาศัยได้ เป็นต้น และยังมีกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของคนพิการทางการมองเห็นไว้โดยเฉพาะด้วย เช่น กฎหมายเกี่ยวกับสุนัขนำทางหรือไม่เท่าขาวของคนตาบอด กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิของคนตาบอดในการประกอบกิจการร้านค้าในอาคารที่หน่วยงานของรัฐได้เข้าไปดำเนินการ เป็นต้น ซึ่งในประเทศไทยยังไม่ปรากฏว่ามีการบัญญัติกฎหมายให้สิทธิคนพิการทางการมองเห็นไว้โดยเฉพาะดังเช่นในต่างประเทศแต่อย่างใด

5. ปัญหาสภาพบังคับของกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับคนพิการทางการมองเห็น

เจตคติของผู้ใช้กฎหมายมีความสำคัญต่อผลของการบังคับใช้กฎหมายว่าจะเป็นไปได้ในแนวทางจำกัดสิทธิของคนพิการทางการมองเห็นหรือไม่ เช่น ในกรณีที่กฎหมายเปิดโอกาสให้ใช้อำนาจดุลพินิจในการพิจารณาความสามารถในการทำงานของคนพิการว่าเหมาะสมกับตำแหน่งงานหรือไม่ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากประวัติศาสตร์ในการบัญญัติกฎหมายตั้งแต่ในอดีตที่ผ่านมาได้สะท้อนให้เห็นว่าผู้บัญญัติกฎหมายส่วนใหญ่มีทัศนคติไปในทางลบต่อศักยภาพหรือความสามารถของคนพิการ ทำให้มีการวางข้อกำหนดเกี่ยวกับความพิการไว้เป็นเงื่อนไขหนึ่งของการขาดคุณสมบัติในการเข้าทำงาน หรือในยุคที่ได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายโดยไม่ได้วางข้อจำกัดสิทธิเสรีภาพของคนพิการในการประกอบอาชีพอย่างชัดเจนแล้ว ก็ยังคงเปิดโอกาสให้มีการใช้อำนาจดุลพินิจในการพิจารณาว่าจะจำกัดสิทธิของคนพิการหรือไม่ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเป็นไปได้ในทางจำกัดสิทธิเป็นส่วนใหญ่ เห็นได้จากกรณีตัวอย่างการจำกัดสิทธิในการประกอบอาชีพของนายศิริมิตร บุญมูล ที่ได้มีการฟ้องร้องเป็นคดีความขึ้นสู่การพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญและศาลปกครองสูงสุด เป็นต้น การปล่อยให้สิทธิของคนพิการในการประกอบอาชีพเป็นเรื่องของดุลพินิจของบุคคลใดบุคคลหนึ่งย่อมทำให้เกิดความไม่มั่นคงในสิทธิ สมควรที่จะได้มีการแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวนี้ต่อไป เพื่อให้เกิดความแน่นอนชัดเจนยิ่งขึ้น ในทางตรงกันข้าม จากการศึกษากฎหมายของต่างประเทศพบว่า กฎหมายของต่างประเทศส่วนใหญ่ทั้งในส่วนของกฎหมายระดับสังคมโลก กฎหมายในระดับภูมิภาคของยุโรป รวมถึงกฎหมายภายในของประเทศสหรัฐอเมริกา ต่างก็ได้มีการบัญญัติอย่างชัดเจนถึงการห้ามเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการในด้านการจ้างงาน การสมัครเข้าทำงาน ซึ่งทำให้สิทธิในการทำงานของคนพิการทางการมองเห็นในต่างประเทศมีความมั่นคงกว่าคนพิการทางการมองเห็นในประเทศไทย

จากการวิจัยในครั้งนี้สามารถสรุปได้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ให้การรับรองและคุ้มครองให้บุคคลทุกคนมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันไว้แล้ว ปัญหาที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้น เกิดขึ้นจากการบัญญัติกฎหมายโดยไม่เป็นไปตามหลักการแห่งรัฐธรรมนูญและบัญญัติขึ้นโดยไม่ได้คำนึงถึงความต้องการที่แตกต่างกันไปตามแต่ละประเภทความพิการ จึงทำให้คนพิการทางการมองเห็นซึ่งมีความต้องการจำเป็นพิเศษเพื่อทดแทนความบกพร่องของสมรรถภาพในการมองเห็นไม่ได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากมาตรการที่กฎหมายสร้างขึ้นเพื่อส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของคนพิการในภาพรวม จึงขอเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

5.2 ข้อเสนอแนะ

1. ควรดำเนินการแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมายที่มีลักษณะเป็นการขัดหรือแย้งต่อหลักการที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้

กฎหมายตั้งแต่ระดับพระราชบัญญัติลงมาที่ใช้บังคับอยู่และมีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของคนพิการทางการมองเห็นโดยไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพโดยตราบนั้น ล้วนมีสาเหตุสำคัญมาจากเจตคติในทางลบที่ผู้บัญญัติกฎหมายมีต่อคนพิการ โดยไม่ได้พิจารณาถึงความสามารถที่แท้จริงของพวกเขา กฎหมายในลักษณะดังกล่าวนี้ขัดแย้งต่อหลักการแห่งรัฐธรรมนูญโดยชัดแจ้ง จะต้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามหลักการแห่งรัฐธรรมนูญหรือยกเลิกบทบัญญัติดังกล่าว นั้นเสีย

นอกจากนั้น กฎหมายที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของคนพิการในการทำงานที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันโดยส่วนใหญ่เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการเข้าดำรงตำแหน่งในหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งหน่วยงานของรัฐไม่ถูกบังคับให้อยู่ภายใต้ระบบสัดส่วนการจ้างงานคนงาน 200 คนต่อการจ้างงานคนพิการ 1 คน จึงสมควรที่จะได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายโดยเปิดโอกาสให้คนพิการทางการมองเห็นได้เข้าทำงานในตำแหน่งหน้าที่ที่เหมาะสมในหน่วยงานของรัฐในอัตราที่สูงขึ้นเพื่อเป็นตัวอย่างให้กับหน่วยงานภาคเอกชนและเป็นการกระตุ้นให้มีการจ้างงานคนพิการมากขึ้นด้วย อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้สังคมมีทัศนคติต่อศักยภาพของคนพิการในทางบวกและเป็นไปในทางที่ถูกต้องยิ่งขึ้นด้วย

2. ควรกำหนดกรอบแห่งการใช้อำนาจดุลพินิจในการพิจารณาคุณสมบัติของ คนพิการที่เกี่ยวกับกรณีการประกอบอาชีพ ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

จากถ้อยคำในกฎหมายที่เปิดโอกาสให้มีการใช้ดุลพินิจในการพิจารณาคุณสมบัติของ
คนพิการในการเข้าทำงานหรือดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในหน่วยงานภาครัฐ โดยให้อำนาจดุลพินิจ
แก่หน่วยงานในการพิจารณาคัดเลือกไว้อย่างกว้างขวาง ซึ่งมีผลทำให้คนพิการทางการมองเห็น
ส่วนใหญ่ถูกพิจารณาว่าเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติไม่เหมาะสมในการเข้าทำงานดังกล่าว และนำไปสู่
การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเนื่องจากนำความพิการมาเป็นสาเหตุการจำกัดสิทธิโดยมิได้
พิจารณาถึงศักยภาพหรือความสามารถที่แท้จริง จึงสมควรแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่มีลักษณะ
ดังกล่าว โดยการกำหนดกรอบแห่งการใช้อำนาจดุลพินิจให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เช่น การ
กำหนดความหมายหรือแนวทางในการตีความถ้อยคำดังกล่าวไว้ เพื่อไม่ให้ผู้มีอำนาจในการ
พิจารณาคัดเลือกสามารถใช้ดุลพินิจได้อย่างกว้างขวางหรือเป็นไปตามอำเภอใจจนเกินไป ซึ่ง
เชื่อว่าหากได้มีการปรับปรุงแก้ไขบรรดากฎหมายดังกล่าวนี้ประกอบกับพัฒนากฎหมายและ
มาตรการที่เป็นการส่งเสริมการใช้สิทธิและเสรีภาพของคนพิการให้มีผลบังคับได้จริงในทาง
ปฏิบัติและสอดคล้องกับความต้องการของคนพิการแต่ละประเภท จะสามารถทำให้คนพิการ
ทางการมองเห็นได้รับความเสมอภาคและเท่าเทียมกันกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคมอย่างแน่นอน

3. ควรบัญญัติกฎหมายขึ้นเพิ่มเติม เพื่อเป็นการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของ คนพิการทางการมองเห็นอย่างเฉพาะเจาะจง โดยต้องคำนึงถึงความต้องการพิเศษของ คนพิการทางการมองเห็น ซึ่งมีความแตกต่างไปจากความต้องการของคนพิการประเภท อื่น ๆ ด้วย

ผู้บัญญัติกฎหมายในลักษณะดังกล่าวนี้จะต้องมีความเข้าใจถึงความต้องการที่แท้จริง
ของคนพิการทางการมองเห็น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้กลุ่มคนพิการทางการ
มองเห็นเอง ได้มีโอกาสเข้าร่วมในกระบวนการยกร่างกฎหมาย หรืออย่างน้อยที่สุดก็ควรได้มี
การสำรวจความคิดเห็นและความต้องการของคนพิการทางการมองเห็นว่าแท้จริงแล้วพวกเขา
ต้องการอะไร มิใช่ดำเนินการไปโดยการตัดสินใจเองว่าเป็นสิ่งที่พวกเขาต้องการหรือเป็นสิ่งที่
มีความเหมาะสมสำหรับพวกเขาแล้ว ซึ่งอาจไม่ตรงตามความต้องการของคนพิการทางการ
มองเห็นเลยก็เป็นได้ ทำให้กฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อคนพิการทางการมองเห็นแต่มิได้ฟังเสียง
ของกลุ่มเป้าหมาย เป็นกฎหมายที่ไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควร หรือไร้ประโยชน์ หรืออาจถึงขั้น
ก่อให้เกิดความเสียหายต่อคนพิการทางการมองเห็นได้ ยกตัวอย่างเช่น นโยบายในการจัดทำ
พื้นผิวต่างสัมผัส (Braille block หรือ Guiding block) คู่มือไปตามทางเดินเท้าของพื้นที่
ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้จัดทำคิดว่าการดำเนินการดังกล่าวนี้เป็นการอำนวยความสะดวก
ให้คนพิการทางการมองเห็นสามารถใช้ทางเดินเท้าดังกล่าวได้อย่างสะดวกและปลอดภัย
แต่ตามสภาพความเป็นจริง การดำเนินการในลักษณะดังกล่าวไม่ได้เหมาะสมกับลักษณะพื้นผิว

และวัฒนธรรมในการใช้ทางเท้าของประชาชนในประเทศไทยแต่อย่างใด เนื่องจากพื้นที่ผิวบริเวณข้างเคียงที่จัดทำพื้นผิวต่างสัมผัสไม่มีความเรียบเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของพื้นผิวต่างสัมผัส อีกทั้งยังมีการตีป้ายโฆษณากระแะกระกะ มีการนำรถเข็นขายของ หาบเร่แผงลอย หรือแม้กระทั่งมีการนำรถยนต์ขึ้นมาจอดกีดขวางการเดินทางบนทางเท้า ทำให้ไม่เกิดประโยชน์อันใดในการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกในลักษณะดังกล่าวนี้ และนอกจากนั้นคนพิการทางการมองเห็นส่วนใหญ่ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศกลับมองว่าการกระทำดังกล่าวนี้เป็นการสร้างภาพลักษณ์ในทางลบอย่างถาวรให้กับคนพิการทางการมองเห็นที่จะต้องเดินตามการขีดเส้นของบุคคลอื่นไปตลอด การจัดทำเพียงพื้นผิวต่างสัมผัสในลักษณะการเตือนภัย ในบริเวณที่เป็นจุดอันตราย เช่น ทางแยกที่มีถนนตัดผ่าน ทางต่างระดับ บันได เพียงเท่านั้นก็เป็นการเพียงพอแล้ว สำหรับการส่งเสริมให้คนพิการทางการมองเห็นสามารถเดินทางได้โดยอิสระและปลอดภัย

รวมทั้งควรได้มีการบัญญัติกฎหมายเฉพาะสำหรับคนพิการทางการมองเห็น เพื่อสนับสนุนการใช้สิทธิและเสรีภาพของคนพิการทางการมองเห็น โดยเน้นในด้านการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร การบริการเทคโนโลยีในรูปแบบที่เหมาะสมกับความต้องการของคนพิการทางการมองเห็นเพื่อที่จะสามารถทดแทนบกพร่องในการมองเห็น จัดให้มีการบริการสาธารณะและจัดสภาพแวดล้อมให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมสิทธิเสรีภาพในการเดินทางอย่างเป็นอิสระและมีความปลอดภัย ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางโดยการใช้ไม้เท้าขาวหรือสุนัขนำทางอันจะนำมาซึ่งความเสมอภาคและความเท่าเทียมของคนพิการทางการมองเห็นกับบุคคลทั่วไป

อย่างไรก็ตาม ในสภาพความเป็นจริงของสังคมไทยที่ยังคงมีทัศนคติในเชิงลบต่อคนพิการ จึงอาจไม่สามารถมุ่งหวังความเป็นไปได้ในระดับที่สูงนักจากการที่ฝ่ายนิติบัญญัติจะให้ความสำคัญหรือให้ความสนใจต่อการบัญญัติกฎหมายเฉพาะเพื่อให้คนพิการทางการมองเห็นสามารถเข้าถึงสิทธิเสรีภาพอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ดังนั้น อย่างน้อยที่สุดควรได้มีการระบุให้การบัญญัติกฎหมายทั่วไปหรือกฎหมายสำหรับคนพิการทุกประเภท มีการพิจารณาถึงความต้องการจำเป็นของคนพิการแต่ละประเภทเอาไว้อย่างชัดเจนด้วย หรืออาจบัญญัติไว้ในลักษณะที่เปิดช่องให้สามารถกำหนดรายละเอียดของกฎหมาย เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการจำเป็นของคนพิการแต่ละประเภทที่มีความแตกต่างกันไปได้ โดยอาจระบุให้กำหนดรายละเอียดที่เกี่ยวข้องสำหรับคนพิการทางการมองเห็นไว้ในกฎหมายลำดับรองประเภทต่าง ๆ เช่น พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ตามรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม ซึ่งการบัญญัติกฎหมายในลักษณะดังกล่าวนี้ ก็สามารถส่งเสริมและสนับสนุนให้คนพิการทางการมองเห็นสามารถเข้าถึงสิทธิและเสรีภาพต่าง ๆ ได้เช่นเดียวกับกรณีการบัญญัติกฎหมายขึ้นเป็นเฉพาะสำหรับคนพิการทางการมองเห็นด้วยเช่นกัน

4. ควรได้มีการรวบรวมและปรับปรุงกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อประโยชน์ของ คนพิการทางการมองเห็น ให้รวมอยู่ในกฎหมายฉบับเดียวและแก้ไขปรับปรุงให้ สอดคล้องกับสภาพสังคมในยุคนี้อย่าง

จากปัญหาการมีอยู่ของบทบัญญัติเพื่อส่งเสริมสิทธิของคนพิการทางการมองเห็นมีอยู่ อย่างกระจัดกระจายในกฎหมายฉบับต่าง ๆ และอยู่ในรูปแบบของกฎหมายในระดับที่แตกต่าง กันไป ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการติดตามผลการบังคับใช้ว่าได้ดำเนินการให้เป็นไปตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมายแล้วหรือไม่อย่างไร จึงสมควรที่จะได้มีการรวบรวมกฎหมายเหล่านั้น มาไว้ในที่เดียวกันเพื่อให้เกิดความชัดเจนและสะดวกแก่การติดตามและใช้บังคับ อีกทั้ง กฎหมายที่เป็นมาตรการเพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้คนพิการสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกันกับบุคคลทั่วไป กล่าวคือ พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 ซึ่งบังคับใช้มาเป็นระยะเวลากว่า 15 ปีแล้ว สมควรที่จะได้มีการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้อง กับการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของประเทศไทย โดยจะต้องบัญญัติกฎหมายขึ้นใหม่ โดยคำนึงถึงความต้องการที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของความพิการในแต่ละประเภท ตลอดจนกำหนดให้มีความครอบคลุมการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพในด้านต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น โดย อาจนำตัวอย่างมาจากบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับประเทศไทย และกำหนดให้รองรับการปฏิบัติตามพันธกรณีแห่งอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิคนพิการ ของสหประชาชาติ ซึ่งประเทศไทยได้ร่วมดำเนินการในกระบวนการร่างกฎหมายกับนานา ประเทศและได้ลงนามในอนุสัญญาแล้วเมื่อวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นวันแรกที่ องค์การสหประชาชาติได้เปิดให้มีการลงนามในอนุสัญญาดังกล่าว และคาดหวังว่าประเทศไทย คงจะได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้ในระยะเวลาอีกไม่นานนัก

5. ควรกำหนดมาตรการเสริมเพื่อทำให้กฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อคุ้มครอง รับรอง และส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของคนพิการทางการมองเห็น มีสภาพบังคับที่ชัดเจน ยิ่งขึ้น

แม้รัฐธรรมนูญจะได้วางหลักการสำคัญครบถ้วนตามทฤษฎีกฎหมายสำหรับการ คุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคนพิการทางการมองเห็นไว้อย่างครบถ้วนแล้ว แต่เนื้อหา แห่งกฎหมายในเรื่องการห้ามเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ ยังไม่มีความชัดเจน เพียงพอ จึงสมควรที่จะได้มีการบัญญัติกฎหมายเพื่อกำหนดรายละเอียดในเรื่องดังกล่าวนี้ ให้มี ความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยอาจนำแบบอย่างการบัญญัติกฎหมายของต่างประเทศมา ประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับระบบกฎหมาย สภาพสังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทย เพื่อเป็น การขัดและยับยั้งการกระทำต่าง ๆ ที่เข้าข่ายเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุ แห่งความพิการ และควรได้มีการกำหนดสภาพบังคับหรือผลแห่งการกระทำที่เป็นการละเมิด หลักการดังกล่าวไว้ด้วยว่าผู้กระทำจะได้รับผลร้ายประการใด

6. ควรมีกฎหมายกำหนดวิธีดำเนินการภายหลังจากที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมลงนามหรือได้ให้สัตยาบันในสนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศที่มีความเกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพของคนพิการทางการมองเห็น ให้มีความชัดเจนว่าจะต้องดำเนินการอย่างไรต่อไปเพื่อให้พันธกรณีดังกล่าวมีผลใช้บังคับในประเทศไทย

ในปัจจุบันยังไม่มี ความชัดเจนเพียงพอว่าภายหลังจากการที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมลงนามหรือได้ให้สัตยาบันในสนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศฉบับต่าง ๆ แล้วนั้นจะต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป มาตรา 224 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2540) ได้กำหนดไว้แต่เพียงกรณีที่ประเทศไทยเข้าทำสนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศซึ่งจะมีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทยหรือเขตอำนาจแห่งรัฐหรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามสัญญาว่าจะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา แต่ไม่ได้กำหนดถึงวิธีในการดำเนินการภายหลังจากที่ได้ลงนามหรือให้สัตยาบันในสนธิสัญญาหรือความตกลงดังกล่าวแล้ว โดยปล่อยให้ขึ้นอยู่กับแนวปฏิบัติและดุลพินิจของหน่วยงานเจ้าของเรื่องว่าจะดำเนินการอย่างไร เช่น ประกาศใช้สนธิสัญญาในราชกิจจานุเบกษา หรือนำเสนอเพื่อให้ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาต่อไป ซึ่งทำให้ไม่มีความชัดเจนแน่นอน และหากไม่มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา ประชาชนก็อาจจะไม่ทราบว่าหน่วยงานใดมีพันธกรณีตามสนธิสัญญาฉบับใดบ้าง จึงสมควรที่จะได้มีการกำหนดวิธีดำเนินการในเรื่องดังกล่าวนี้ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยจะต้องให้มีความชัดเจนเพียงพอที่จะทำให้สิทธิและเสรีภาพของคนพิการทางการมองเห็นในประเทศไทยซึ่งได้รับการรับรองหรือคุ้มครองอยู่ในพันธกรณีระหว่างประเทศฉบับต่าง ๆ สามารถมีผลใช้บังคับในทางปฏิบัติได้อย่างจริงจังหรือมีค่าบังคับไม่ด้อยไปกว่าสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการรับรองและคุ้มครองโดยกฎหมายภายในของประเทศ

เนื่องจากในอดีตที่ผ่านมาพบว่า แม้ประเทศไทยจะได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาระหว่างประเทศทางด้านสิทธิมนุษยชนมาแล้วหลายฉบับ เช่น อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก แต่ก็ยังไม่ปรากฏว่ามีการบัญญัติกฎหมายเพื่อป้องกันมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีตามมาตรฐานที่อนุสัญญาได้กำหนดไว้ และด้วยเหตุผลในลักษณะดังกล่าวนี้เอง จึงสมควรที่จะได้มีการกำหนดวิธีดำเนินการภายหลังจากที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมลงนามหรือให้สัตยาบันในสนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศฉบับต่าง ๆ ที่ได้คุ้มครองและรับรองสิทธิเสรีภาพของคนพิการทางการมองเห็น เพื่อให้เกิดความแน่นอนชัดเจนว่านับแต่ประเทศไทยได้เข้าผูกพันตนตามพันธกรณีระหว่างประเทศดังกล่าวแล้ว หน่วยงานผู้รับผิดชอบจะต้องดำเนินการต่อไปในทิศทางใด โดยประชาชนสามารถติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานดังกล่าวได้อย่างใกล้ชิด ซึ่งจะทำให้สิทธิและเสรีภาพของคนพิการทางการมองเห็นจะสามารถมีผลใช้บังคับอย่างจริงจังในทางปฏิบัติตามพันธสัญญาที่ประเทศไทยได้ให้ไว้กับนานาประเทศ